

POKOS

BEZPEČÍ ZAČÍNÁ V HLAVĚ ... 2

Soutěž POKOS je určena široké veřejnosti. Každé tři měsíce pro vás připravujeme vědomostní soutěž, díky níž si můžete rozšířit znalosti o obraně státu – a navíc získat drobnou odměnu.

TÉMA:

KRIZOVÉ STAVY

VOJENSKÉHO I NEVOJENSKÉHO CHARAKTERU

Soutěž POKOS

BEZPEČÍ ZAČÍNÁ V HLAVĚ ... 2

1) Pro řešení krizových situací jsou vyhlášovány krizové stavy. Jaké stavy v ČR máme?

Krizovou situací je dle zákona **č. 240/2000 Sb.**, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) ve znění pozdějších předpisů, mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

Stav nebezpečí

O jeho vyhlášení rozhoduje hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy. Vyhláší se při krizových situacích, které jsou lokalizované na území kraje nebo jeho části (záplavy, velký požár, únik chemické látky atd.), a to na 30 dnů. Na delší dobu může stav prodloužit vláda.

Nouzový stav

O jeho vyhlášení rozhodne vláda (v případě prodloužení premiér). Nouzový stav se vyhláší pokud, jsou ve značném rozsahu ohroženy životy, zdraví, majetek a životní prostředí (např. povodně, epidemie, velké průmyslové havárie), a to na 30 dnů. Na delší dobu může stav prodloužit Poslanecká sněmovna.

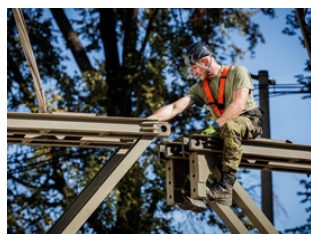
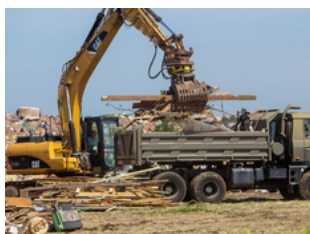
Stav ohrožení státu

O jeho vyhlášení rozhoduje Parlament České republiky v případě, že je bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost nebo demokratické základy našeho státu. Délka trvání není omezena.

Válečný stav

O jeho vyhlášení rozhoduje Parlament České republiky, pokud je naše země napadena, nebo pokud je třeba plnit naše mezinárodní závazky, např. v rámci kolektivní obrany NATO. Délka trvání není omezena.

Zdroj: www.moj.gov.cz

2) Kdo rozhoduje o vyhlášení válečného stavu, je-li ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení?

Válečný stav v České republice je jedním ze čtyř krizových stavů. Válečný stav je nejvyšším a nejzávažnějším z krizových stavů a jako jediný je platný vždy pro celé území České republiky.

Obecně lze válečný stav definovat, jako stav vzniklý mezi znepřátelenými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament České republiky.

Právo k vyhlášení válečného stavu má pouze Parlament České republiky, k tomuto úkonu je zapotřebí souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlas nadpoloviční většiny všech senátorů.

Válečný stav dosud nebyl v České republice vyhlášen.

3) Armádu lze použít k záchranným pracím a k likvidaci následků pohromy, kdo a kde může vyžadovat její použití nehrozí-li nebezpečí z prodlení?

Použití armády k záchranným pracím a k likvidaci následků pohromy je možné na základě zákona o ozbrojených silách České republiky. K nasazení armády dochází, pokud příslušné úřady nemohou vlastními silami zajistit záchranné práce nebo likvidaci následků pohromy.

V případě, že by nasazení sil a prostředků AČR ohrozilo plnění základního úkolu ozbrojených sil, může být nasazení těchto sil a prostředků odmítnuto. Síly a prostředky Armády České republiky lze poskytnout:

➔ **na plánovanou pomoc** na vyžádání při záchranných a likvidačních pracích jako ostatní složku IZS, a to pouze na žádost operačním informačním střediskem (OPIS) Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru (GR HZS). O rozsahu poskytnutí pomoci rozhoduje velitel Velitelství pro operace AČR (v jeho nepřítomnosti velící generál), který následně informuje náčelníka Generálního štábu AČR a ten pak ministryni obrany ČR.

➔ **na ostatní pomoc složkám IZS** na žádost HZS kraje, krajského úřadu nebo Ministerstva vnitra při provádění záchranných a likvidačních prací. O nasazení vojáků s technikou na základě delegované pravomoci rozhodne velitel Velitelství pro operace AČR, který následně informuje náčelníka Generálního štábu AČR a ten pak ministryni obrany ČR.

Ostatní pomocí se rozumí nasazení vojáků s technikou pro potřebu složek IZS. Tyto síly a prostředky nejsou deklarovány v Dohodě o pomoci na vyžádání a nejsou zahrnuty ani v Ústředním poplachovém plánu nebo poplachových plánech IZS krajů.

Použití armády k záchranným pracím mohou vyžadovat **hejtmani krajů a starostové obcí**, v jejichž obvodu došlo k pohromě, u náčelníka Generálního štábu AČR, který rozhoduje o jejím nasazení. Starostové postižených obcí v případě bezprostředního ohrožení žádají napřímo nejbližšího velitele posádky.

Hejtmani svolávají krajský krizový štáb a buď cestou ředitele krajského vojenského velitelství nebo KOPISu (Krajské operační informační středisko) žádá přímo náčelníka Generálního štábu AČR. Je-li ohrožena podstatná část území České republiky, rozhoduje o použití armády k záchranným pracím při pohromě vláda.

Zdroj: www.mo.gov.cz

Je-li ohrožena podstatná část území České republiky, rozhoduje o použití armády k záchranným pracím při pohromě vláda.

4) Co je to za signál a co by se mělo dělat?

🎵 [Zvukový soubor](#) ke stažení 🎵

Od 1. listopadu 2001 existuje v České republice jeden jediný signál, který varuje před hrozícím nebezpečím – tímto signálem je 140 sekund trvající KOLÍSAVÝ tón sirény, který se může opakovat až třikrát), znamená to bezprostřední ohrožení – například únik nebezpečných látek, radiační havárie, povodeň nebo jinou mimořádnou událost.

V případě, že bude signál vyhlášen, tak se obecně doporučuje:

1. Ukryjte se v nejbližší budově

- Vyhledejte zděnou budovu (úřad, obchod, dům, kancelář).
- Pokud jste v autě, zastavte a požádejte o úkryt v budově.
- Nepoužívejte sklepy, pokud hrozí únik chemických látek (ty jsou těžší než vzduch).

2. Uzavřete a utěsněte prostor

- Zavřete okna, dveře, vypněte klimatizaci a ventilaci, snížíte riziko vniknutí toxických látek.

3. Uzavřete a utěsněte prostor

- Sledujte Český rozhlas, Českou televizi nebo místní rozhlas.
- Informace mohou být také sdělovány elektronickými sirénami („mluvící sirény“) nebo vozidly IZS.

⚠ Další zásady

- Zachovejte klid, nepanikařte, pomáhejte dětem, seniorům a nemocným.
- Nepřetěžujte tísňové linky – volejte jen v případě nutnosti.
- Nevyjíždějte z oblasti, pokud to není nezbytné.
- Nepoužívejte alkohol ani léky snižující schopnost reagovat.

5) Kdo a za jakého stavu může nařídít omezení držení a nošení střelných zbraní a střeliva?

O krizovém řízení pojednává zákon č.240/2000 Sb., *zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. Zákon upravuje postupy a pravomoci orgánů veřejné správy při řešení mimořádných situací, které ohrožují životy, zdraví, majetek nebo bezpečnost státu. Stanovuje podmínky pro vyhlášení krizových stavů – nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu – a definuje tzv. krizová opatření, která mohou dočasně omezit některá práva a svobody občanů (např. vlastnická práva, svobodu pohybu). Zákon také určuje odpovědnosti vlády, krajů, obcí a dalších složek krizového řízení, včetně koordinace záchranných a bezpečnostních složek, aby byla zajištěna ochrana obyvatelstva a fungování státu v krizových situacích.

V §5 krizového zákona je stanoveno, že během stavu nouze nebo stavu ohrožení státu může vláda na nezbytně dlouhou dobu a v nezbytném rozsahu omezit vlastnická práva fyzických a právnických osob, pokud je to nutné pro ochranu života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. To zahrnuje i možnost omezit držení nebo užívání zbraní a střeliva, pokud to přispěje k řešení krizové situace.

6) Má fyzická osoba stanoveny povinnosti v době krizového stavu?

O povinnostech fyzických osob hovoří hlava V zákona 240/2000 Sb., *zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. Konkrétně je zde stanoveno, že fyzická osoba v době krizového stavu povinná:

- uposlechnout výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,
- hlásit v obci, v jejímž správním obvodu bude pobývat, přechodnou změnu pobytu
- strpět omezení vyplývající z krizových opatření stanovených v době krizového stavu,
- vykonávat uloženou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc,
- poskytnout požadované věcné prostředky,
- zdržet se činností zakázaných krizovým opatřením.